

САОПШТЕЊЕ

број 010 • год. LXI, 17.01.2011.

Статистика животне средине

ЗС60

СРБ 010 ЗС60 170111

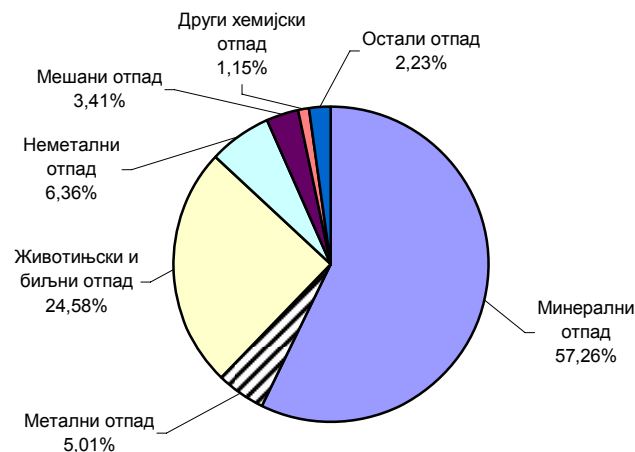
Индустријски отпад у Републици Србији, 2009.

Саопштење садржи изабране статистичке податке о генерисаним количинама отпада из индустрије, одвезеним на депоније и извезеним у 2009. години.

Од укупно 28 553 539 тона генерисаног отпада у индустрији, сектор Рударство генерисао је 21 098 339 тона (52,9% неопасног и 47,1% опасног), Прерађивачка индустрија 1 252 760 тона (97,8% неопасног и 2,2% опасног) и Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација 6 201 911 тона (99,9% неопасног и 0,1% опасног).

У сва три сектора индустрије, најзаступљенији је отпад минералног порекла и он у сектору Рударства чини 99,98%, у сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом; паром и климатизација 99,80% а у сектору Прерађивачка индустрија 57,25%. Сектор Прерађивачка индустрија је веома хетероген по својој структури и поред доминантног минералног отпада, садржи 24,6% животињског и биљног отпада, 6,4% неметалног отпада, 5,0% металног отпада, 3,4% мешаног отпада и 1,2% другог хемијског отпада док остали отпад чини 3,4%.

Структура генерисаног отпада у прерађивачкој индустрији, 2009.

У сектору Прерађивачка индустрија:

Неметални отпад је најзаступљенији у преради дрвета и производа од дрвета, плуте, сламе и прућа, осим намештаја (88,3%), а затим у производњи папира, производа од папира, штампању и умножавању аудио и видео записа (53,3%), производњи намештаја, осталим прерађивачким делатностима, поправци и монтажи машина и опреме (43,5%), производњи текстила, одевних предмета, коже и предмета од коже (39,6%) и у производњи хемикалија, хемијских производа, основних фармацевтских производа и препарата и производа од гуме и пластике (28,8%).

Животињски и биљни отпад је доминантан у производњи прехранбених производа, пића и дуванских производа (84,0%).

Отпад минералног порекла доминира у производњи производа од осталих неметалних минерала (81,9%), као и у производњи основних метала, металних производа, осим машина и уређаја (93,0%).

Метални отпад је најзаступљенији у производњи компјутера, електронских и оптичких производа, електричне опреме, машина и опреме на другом месту непоменуте, моторних возила, приколица и полуприколица и осталих саобраћајних средстава (37,9%).

Хемијски отпад доминира у производњи кокса и деривата нафте (41,7%).

1. Генерисани индустријски отпад према индустријској делатности, 2009.

	2008 ¹⁾	Генерисани индустријски отпад, t	
		укупно ²⁾	од тога: опасни отпад
РЕПУБЛИКА СРБИЈА	22 575 626	28 553 539	9 971 948
Рударство	15 009 969	21 098 339	9 943 964
Прерађивачка индустрија	1 862 939	1 252 760	27 312
Производња прехранбених производа, пића и дуванских производа	334 451	364 553	364
Производња текстила, одевних предмета, коже и предмета од коже	4 202	3 078	529
Прерада дрвета и производи од дрвета, плуте, сламе и прућа, осим намештаја	18 716	21 606	819
Производња папира и производа од папира, штампање и умножавање аудио и видео записа	23 844	24 183	1 331
Производња кокса и деривата нафте	2 214	2 360	1 485
Производња хемикалија и хемијских производа, основних фармацеутских производа, препарата и производа од гуме и пластике	33 587	37 257	9 114
Производња производа од осталих неметалних минерала	55 400	58 582	215
Производња основних метала, металних производа, осим машина и уређаја	1 288 738	687 902	6 957
Производња намештаја, остале прерађивачке делатности, поправка и монтажа машина и опреме	8 795	6 235	811
Остале гране делатности прерађивачке индустрије	92 991	47 004	5 687
Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	5 699 875	6 201 911	668

¹⁾ Укључена издавачка делатност која је генерисала 2 844 t отпада, од чега је 20 t опасног.

²⁾ Укључена издавачка делатност која је генерисала 529t отпада, од чега је 4 t опасног.

2. Генерисани индустријски отпад према агрегираној статистичкој листи отпада, 2009.

EWC-Stat ²⁾	Карактер отпада ¹⁾	2008	Генерисани отпад, t			
			укупно ²⁾	Рударство	Прерађивачка индустрија	Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација
	Укупно	22 575 626	28 553 539	21 098 339	1 252 760	6 201 911
	Неопасни, укупно	14 342 541	18 581 591	11 154 375	1 225 448	6 201 243
	Опасни, укупно	8 233 085	9 971 948	9 943 964	27 312	668
01.1	Употребљени растварачи	17	26	-	26	-
01.2	Кисели, базни или заслањени отпад	7	57	-	57	-
01.2	Кисели, базни или заслањени отпад	7 472	3 597	-	3 594	-
01.3	Коришћена угља	3 819	4 811	116	4 486	208
01.4	Искоришћени хемијски катализатори	-	1	-	1	-
01.4	Искоришћени хемијски катализатори	110	2	-	2	-
02	Отпад хемијских препарата	4 329	5 506	-	5 505	-
02	Отпад хемијских препарата	1 105	850	-	842	8
03.1	Талози и остаци из хемијске индустрије	5 530	6 289	2 592	3 664	33
03.1	Талози и остаци из хемијске индустрије	2 467	1 685	32	1 453	200
03.2	Муљеве од инд. отпадних вода	65 566	3 512	-	3 512	-
03.2	Муљеве од инд. отпадних вода	5 026	5 838	-	5 823	16
05	Отпад из здравств. заштите и биолошки отпад	1	4	-	4	-
05	Отпад из здравств. заштите и биолошки отпад	0	1	-	1	-
06	Метални отпад	256 988	74 544	1 188	62 707	10 628
06	Метални отпад	37	11	-	1	10
07.1	Отпад од стакла	15 641	12 935	-	12 935	-
07.1	Отпад од стакла	-	4	-	4	-
07.2	Отпад од папира и картона	32 415	24 709	6	24 222	20
07.3	Отпад од гуме	747	848	438	390	20
07.4	Отпад од пластике	8 949	8 552	2	8 544	5
07.5	Отпад од дрвета	28 913	31 280	309	30 615	354
07.5	Отпад од дрвета	5 142	1 712	-	1 709	3
07.6	Отпад од текстила	1 931	1 251	-	1 251	-
07.7	Отпад који садржи ПСБ	1 130	64	1	43	20
08	Одбачена опрема (искључено 08.1, 08.41)	579	339	33	232	74
08	Одбачена опрема (искључено 08.1, 08.41)	170	104	-	80	25
08.1	Одбачена возила	44	49	12	20	17
08.1	Одбачена возила	304	243	185	55	3
08.41	Отпадне батерије и акумулатори	23	14	-	12	2
08.41	Отпадне батерије и акумулатори	5 607	3 261	6	3 237	18
09	Животињски и биљни отпад (иск. 09.11 и 09.3)	220 905	272 736	6	272 730	-
09.11	Отпад животињског порекла из припреме хране и производа	20 988	18 480	-	18 480	-
09.3	Животињски измет, урин и ђубре	141	16 687	-	16 687	-
10.1	Отпад из домаћинства и сличан отпад	33 152	29 267	139	28 942	180
10.2	Мешани и неразврстани материјали	3 326	4 546	41	4 102	399
10.2	Мешани и неразврстани материјали	48	23	-	23	-
10.3	Сортирани остаци	7 593	8 654	-	8 621	2
10.3	Сортирани остаци	1 069	1 068	-	1 068	-
11	Муљеве: Течна супстанца (искључен 11.3)	6 610	9 819	-	9 819	-
11.3	Незагађена ископана јаловина	103	-	-	-	-
12.1-12.5	Грађевински отпад и отпад од азбеста (искључен 12.4 и 12.6)	7 199 779	11 428 834	11 123 331	305 116	387
12.1-12.5	Грађевински отпад и отпад од азбеста (искључен 12.4 и 12.6)	8 195 507	9 946 232	9 943 624	2 450	158
12.4	Отпад од сагоревања	6 428 283	6 622 678	26 277	407 280	6 189 121
12.4	Отпад од сагоревања	4 053	2 369	-	2 369	-
12.6	Контаминирано земљиште и ископана јаловина	-	46	-	46	-
13	Очврснути, стабилизовани или витрификовани отпад	-	-	-	-	-
13	Очврснути, стабилизовани или витрификовани отпад	2	2	-	2	-

¹⁾ О - опасни отпад / Н - неопасни отпад.

²⁾ Према анексу I Уредбе (ЕС) 2150/2002.

3. Генерисани индустријски отпад по групама, према Каталогу отпада, 2009.

	2008	Генерисани индустријски отпад		Одвезено на депонију		Извезено	
		укупно	од тога: опасни отпад	укупно	од тога: опасни отпад	укупно	од тога: опасни отпад
Укупно, t	22 575 626	28 553 539	9 971 948	136 817	2 696	13 085	1 634
1 Отпад који потиче од истраживања, ископавања из рудника или каменолома и физичког и хемијског третмана минерала	14 974 100	21 065 935	9 943 624	1 373	-	-	-
2 Отпад из пољопривреде, хортикултуре, аквакултуре, шумарства, лова и риболова, припреме и прераде хране	276 911	318 195	-	52 652	-	400	-
3 Отпад од дрвета и производње папира, картона, пулпе, панела и намештаја	34 255	38 737	1 626	6 369	337	-	-
4 Отпад из текстилне, крзнарске и кожарске индустрије	1 905	1 130	81	631	-	-	-
5 Отпад из рафинисања нафте, пречишћавања природног гаса и пиролитичког третмана	2 120	3 810	1 087	-	-	-	-
6 Отпад од неорганских хемијских процеса	11 879	9 021	7 484	124	53	-	-
7 Отпад од органских хемијских процеса	4 423	3 508	337	346	2	180	169
8 Отпад из производње, формулације, снабдевања и употребе премаза (боје, лакови и стаклене глазуре), лепкови, заптивачи и штампарска мастила	1 022	509	393	123	117	17	17
9 Отпад из фотографске индустрије	93	1 165	1 117	1	-	-	-
10 Отпад из термичких процеса	7 042 663	6 929 035	3 592	43 413	1 120	10 786	-
11 Отпад из хемијског третмана површине и премазивања метала и других материјала; хидрометалургија обојених метала	594	903	653	14	14	-	-
12 Отпад од обликовања и физичке и механичке површинске обраде метала и пластике	41 261	35 680	2 249	1 068	6	1 502	1 331
13 Отпад од угља и остатака течних горива (осим јестивих угља и оних у поглављима 05, 12 и 19)	2 829	2 752	2 752	22	22	7	7
14 Отпад од органских супстанци које се користе као растварачи, средства за хлађење и као погон за летелице (осим 07 и 08)	7	8	8	1	1	-	-
15 Отпад од амбалаже; апсорбенти; крпе за брисање; материјали за филтрирање и заштитна одећа, ако није другачије специфицирано	52 235	37 359	286	1 820	34	100	26
16 Отпад који није другачије специфициран у каталогу	16 653	11 406	3 707	104	31	53	53
17 Грађевински отпад и отпад од рушења (укључујући и ископану земљу са контаминираних локација)	53 724	37 211	1 425	1 718	959	-	-
18 Отпад од здравствене заштите људи и животиња и/или с тим повезаног истраживања (изузев отпада из кухиња и ресторана који не долази од непосредне здравствене заштите)	22	13	1	-	-	8	-
19 Отпад из објеката за обраду отпада, погона за третман отпадних вода даље од локације производње и припрему воде за људску и индустријску употребу	12 434	15 720	1 421	3 495	-	32	31
20 Комунални отпад (кућни отпад и слични комерцијални, индустријски и институционални отпад), укључујући одвојено сакупљене фракције	46 497	41 444	106	23 545	-	-	-

Методолошка објашњења

Подаци о индустријском отпаду за 2009. годину прикупљени су редовним статистичким истраживањем. Обухваћени су сви пословни субјекти са 10 и више запослених, чија је основна делатност дефинисана у секторима В – Рударство; С – Прерађивачка индустрија и D – Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација, тј. области од 05 до 35 Класификације делатности.

У истраживању се примењује извештајни метод, а са географског аспекта њиме се покривају пословни субјекти који своју производну делатност обављају на целокупној територији Републике Србије. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

У приказане податке укључена је и процена за пословне субјекте који нису доставили извештај за ту годину, а који према горе наведеном критеријуму припадају индустрији.

За прикупљање података коришћен је Каталог отпада¹⁾ који је усклађен са европском листом отпада (LoW)²⁾ и садржи попис више од 800 врста отпада који је систематизован према својствима и месту настанка отпада у 20 група. Од тих 20 група већи део се заснива на делатностима у којима отпад настаје, док се неке групе заснивају на материјалима или процесима. Подаци се публикују према Каталогу отпада и Статистичкој листи отпада (EWC-Stat)³⁾.

При изради статистичке листе отпада (EWC-Stat) коришћена је табела еквивалентности шифара која даје јасну везу између Каталога отпада и (EWC-Stat) листе отпада. Разлог за коришћење (EWC-Stat) листе је у томе што су статистичари уочили да се европска листа отпада (LoW), која је правни темељ за европску контролу и надзор над отпадом, не може користити у статистичке сврхе.

Отпад се у овом контексту односи на материјале који нису примарни производи (нпр. производи намењени за тржиште), за које генератор нема намеру да их даље користи у сврху сопствене производње, обраде или потрошње, и које он одбацује или намерава да одбаци или се захтева да се одбаце.

Опасан отпад јесте отпад који по свом пореклу, саставу или концентрацији опасних материја може проузроковати опасност по животну средину и здравље људи и има најмање једну од опасних карактеристика утврђених посебним прописима, укључујући и амбалажу у коју је опасан отпад био или јесте упакован.

Неопасан отпад јесте отпад који нема карактеристике опасног отпада.

Депонија је место за одлагање отпада на површини или испод површине земље, укључујући: интерна места за одлагање (депонија где произвођач одлаже сопствени отпад на месту настанка), стална места (више од једне године) која се користе за привремено складиштење отпада, осим трансфер станица и складиштења отпада пре третмана или поновног коришћења (период краћи од три године) или складиштења отпада пре одлагања (период краћи од једне године).

Измене у подацима за 2008, у односу на Саопштење ЗС60 од 30.06.2010. настале су услед промена у методологији и највеће су у сектору Рударство а односе се на минерални отпад као најдоминантнији у овом сектору.

¹⁾ Правилник о условима и начину разврставања, паковања и чувања секундарних сировина („Сл. гласник РС“, бр. 55/2001).

²⁾ European List of Waste.

³⁾ Према анексу I Уредбе (ЕЦ) 2150/2002.